

“Stickiness” – vad får företag att stanna kvar i en region?

mats.lundqvist@chalmers.se

CHALMERS

Chalmers entreprenörskolas bolag flyttar som regel inte! Stickiness?

AUREMUNE

BIONORDUM

denator

diasend.

edvirt™

e+logistik

Eviwave
Sensory interfaces

iliod
THERAPEUTICS

Inspiorion

Lamera

MINALYZE

ModMide©
Functionalized for the Future

Monivent

NIMBELL oXeon

pinexo
heat. optimized.

simplexia

TENROC
TECHNOLOGIES

TIBRIA

TRACCINE

vasasensor

vehco
vehicle communications

wyberry
Technologies

SECUREON

tendera

ideelc

AMBIA DERMATOLOGY

Pilotfish
TECHNOLOGIES
Making storage safe

pharmasurgics™

LUMINA
ADHESIVES

qser'se

PARANS

Oväntat låg "stickiness" ...

Företaget läggs ned

Chockbesked för de anställda på Carmel Pharma i Mölndal

MEDICINTEKNIK: De nya ägarna stänger det framgångsrika medicinteknikbolaget Carmel Pharmas anläggning i Mölndal. Både produktion och utveckling flyttas utomlands.

Så sent som i somras, när amerikanska BD köpte upp Carmel Pharma, förespeglade de nya ägarna satsningar och expansion med upp till 30 procent i Mölndal.

Men nu har de ändrat sig. Det blir i stället nedläggning. Ledningsgruppen fick det chockarta-

de beskedet förra veckan, och i går informerades de anställda om att MBL-förhandlingar inleds.

BD HAR BESTÄMT sig för att det finns utrymme i koncernens spanska fabrik för den tillverkning som Carmel Pharma har byggt upp i anläggningen i Mölndal. Produktionen skall vara flyttad inom ett år. Under 2013 skall även produktutveckling flyttas från Sverige.

Marknadsföring och försäljning hamnar på andra platser runt om i världen, enligt Carmel Pharmas nye vd Hasse Bengtsson.

Totalt berörs ett drygt hundratal anställda i Mölndal, varav 40 job-

Tidigare i år tog Carmel Pharmas vd emot Stora exportpriset från Exportrådet

bar i produktionen.

– Det är kostnaderna som ligger bakom beslutet. Sedan vi tog över

företaget i augusti har vi utrett var förutsättningarna för att bedriva verksamheten är bäst, säger Hasse Bengtsson till GP.

I Carmel Pharmas tidigare ledning var uppfattningen att det inte fanns några vinster med att flytta utomlands, eftersom produktionen är så hårt automatiserad.

CARMEL PHARMA HAR utvecklat och tillverkar ett slutet system för hantering av läkemedel som är farliga för sjukvårdspersonal. Bolaget hade en lång och besvärlig utveckling, med många år av förluster,

innan det blev en kommersiell framgång med inbrytningar på marknaderna i USA och Japan.

Under sommaren gjordes affären med BD upp som gav god utdelning till Investor och andra riskkapitalägare som satsat pengar i Carmel Pharma.

Tidigare i år tog Carmel Pharmas vd emot Stora exportpriset från Exportrådet. Företaget fick priset bland annat för sin starka tillväxt och ökningen av sysselsättningen i den svenska verksamheten.

KENNY GENBORG

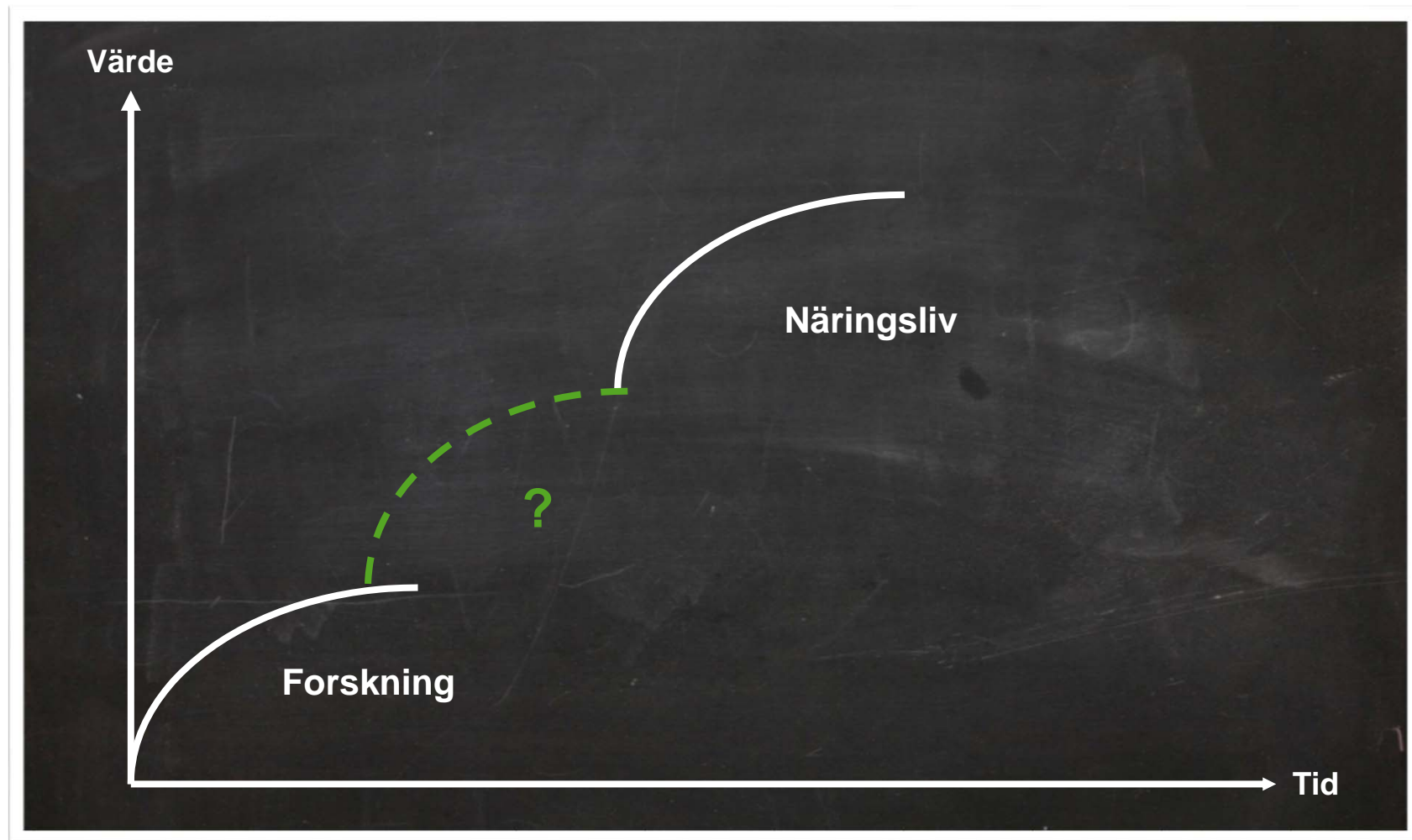
031-62 45 48 kenny.genborg@gp.se

Stickiness?

- Hur definiera?
  - Aspekter – såsom tyst kunskap, nätverk, samarbeten, regionens attraktivitet, regler och skatter, etc – som håller kvar företag, kompetens och andra tillgångar, som därmed blir mer svårflyttade i en globaliserad ekonomi
- Positivt och negativt! Beror på!
- Fokus här på kunskapsföretagande med tillväxtpotential

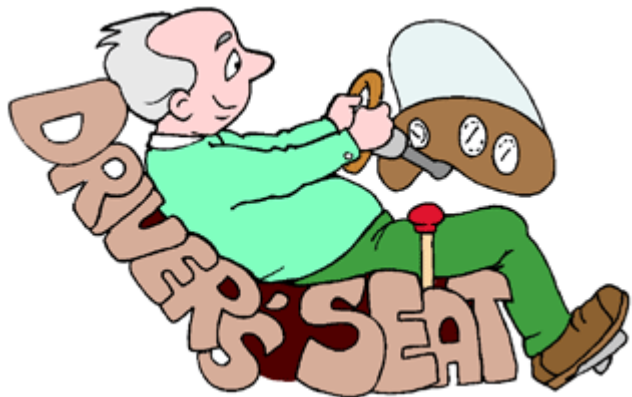
CHALMERS

Stickiness - ett huvudskäl till att vi startade Chalmers entreprenörskola 1997!

Varför skall entreprenörer sättas i förarsätet?

- 35% av innovationsbolag startade vid landets inkubatorer har fått hjälp med att sätta en entreprenör i förarsätet*
  - Dessa presterar signifikant mycket bättre än övriga
    - 2,5 gånger högre omsättning och 5 gånger högre tillväxt i snitt

*Studie baserad på publik bolagsdata och information från Sveriges ledande 21 inkubatorer för åren 1995-2005
Publicerad i Technovation (Lundqvist 2014)

//

**Entreprenörskap är när man agerar
på möjligheter och idéer och
omvandlar dem till värde för andra.**

**Värdet som skapas kan vara
finansiellt, kulturellt eller socialt.”**

Chalmers entreprenörskola sätter
bevisligen entreprenörskapet i förarsätet -
men vad finns under ytan?

Sätter skolor, lärosäten, storföretag och
ägare entreprenörskapet tillräckligt i
förarsätet?

Stickiness - historik

- Kunskapsföretagandet har ursprung ur kloster och skråväsende – till sin natur ganska så "sticky"...
- Royal academies i England och Frankrike lade grunden för principen om public domain och open exchange (forskningsuniversitetet) som stimulerar utbyten och publicering
- Patentverktyget skapades för att balansera mellan skydd och spridning
- Idag: global handel samt open peer-to-peer exchange (Internet) i hela samhället
  - Nationer och regioner får panik: hur kan vi få mer stickiness?
- Frågan är dock fel ställd... Historiskt har stickiness alltid varit mer problem än lösning. Vi måste vara mer nyanserade.

Möjligheter och utmaningar

- Fortfarande en gigantisk potential i att omvandla ”sticky assets” till ekonomisk kapital
- Innovationsmiljöer, inkubatorer, mer entreprenöriellt lärande på alla nivåer (från grundskola till vidareutbildning) bidrar till att omvandla dessa tillgångar till ekonomisk nytta
- Innovationsupphandling kan också betyda mycket

Men:

- Hur klarar samhället av att motivera sina såddinvestering i potentiellt försvinnande bolag eller FoU investeringar i utländskt ägda storföretag?
- Vad krävs för att nya industrier skall åtminstone delvis förbli i Sverige (Vindkraft gick till Danmark, Chalmersskärmar gick till Canon, Uppsalas solceller gick till Tyskland, Minesto...)?

Hur kvarhålla utan att det blir protektionism?

- Trippelhelix och klustersamverkan?
  - Ja, om rätt möten och dynamik stimuleras
  - Gå från innovationssystem till entreprenöriellt ekosystem!
- Attraktiv region med goda kommunikationer?
  - Ja, men behovet av interregionala kommunikationer (höghastighetståg) ökar. Vi behöver tänka bortom nuvarande "regionsförstoringsimplosion"!
- Bli bättre på IP och licensstyrning?
  - Ja, men inte med utgångspunkt i central universitetsstyrning (à la Bayh Dole som i övriga världen) utan i innovativa forskargrupper och deras uppkoppling mot näringsliv
- Och som sagt: mer innovationsupphandling och stöttande av innovationsmiljöer, inkubation och entreprenöriellt lärande!